

SOC137 ÚVOD DO POLITICKÉ SOCIOLOGIE

Igor Nosál

Bakalářské studium sociologie, FSS MU, jarní semestr 2005

Anotace: Kurz je jako volitelný (B) určen studentům bakalářského studia sociologie, přístupný je rovněž studentům ostatních oborů FSS MU. Cílem kurzu je seznámit posluchače s klíčovými koncepty politické sociologie. Předepsané texty povinné literatury a tématický výklad v přednáškách se soustřeďují zejména na "nepolitické" kontexty politiky a souvislosti politických vztahů a intersociálních konfliktů v době moderní a post-moderní. V průběhu kurzu posluchači studují systematické učebnicové texty i původní esejistické texty řady významných politických sociologů. Do každého semináře si pak připraví k textům předepsané týdenní četby své poznámky, komentáře nebo náměty k diskusi. **Podmínky k získání kreditů za kurz (nutno získat minimálně 60 bodů):** (a) aktivní účast na diskusi v seminářích (max.10bodů) (b) prezentace referátu či koreferátu (cca 20 minut) (max. 40 bodů), (c) písemná zkouška založená na textech povinné četby (max. 50 bodů).

Struktura kurzu

1. Týden. 23.2. **Úvod do kurzu: struktura, organizace a požadavky.**

2. Týden 2.3. **Klasická paradigma politické sociologie (marxistická a weberianská tradice)**

povinná četba:

- Nash,K.2000. *Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics and Power.* Oxford: Blackwell. Kap.1.1. „The Marxist Tradition od Political Sociology“ (s.4-9).

Referát:

Co-referát:

- Nash,K.2000. *Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics and Power.* Oxford: Blackwell. Kap.1.2. „The Weberian Tradition of Political Sociology“ (s.10-19).

Referát:

Co-referát:

3. Týden. 9.3. **"Nová politická sociologie"**

povinná četba:

- Nash,K.2000. *Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics and Power.* Oxford: Blackwell. Kap.1.3 "Discourse Theory" (s.19-29).

Referát:

Co-referát:

- Nash,K.2000. *Contemporary Political Sociology. Globalization, Politics and Power.* Oxford: Blackwell. Kap.1.4. "Cultural Politics and New Political Sociology" (s.30-46).

Referát:

Co-referát:

4. Týden. 16.3. **Koncepty moci**

povinná četba:

- Klasická teorie moci - Weber,M. Mocenská autorita a legitimita. In: Weber,M.1997. *Autorita, etika a společnost.* Praha:Mladá fronta (S.47-64).

Referát:

Co-referát:

- Nové pojetí moci - Michel Foucault: The Subject and Power in: Nash,K.ed.2000. *Readings in Contemporary Political Sociology.* Oxford:Blackwell.pp.8-26 nebo česky „Subjekt a moc“. In: Foucault,M.2003 *Myšlení vnějšku.* (S.195-226)

Referát:

Co-referát:

5. Týden. 23.3. Moderní stát a post-národní stát

povinná četba:

- Giddens, A. 1998. *Důsledky modernity*. Praha: SLON (Kap. II. S. 55-73).

Referát:

Co-referát:

- Bauman, Z. 1999. *Globalizace. Důsledky pro člověka*. Praha: Mladá fronta (Kap. Co dál po národním státě?, s. 71-92.)

Referát:

Co-referát:

6. Týden. 30.3. Týden samostudia: běžte do knihovny!

7. Týden. 6.4. Distribuce moci ve společnosti: Teorie elity.

povinná četba:

- Pareto a klasická teorie elity - Keller, Jan 2004 Klasické sociologické teorie

Referát:

- Skupiny veta - Riesman, D. 1968. (Kap. X. Představy moci. s. 202-220.)

Referát:

pouze pro referát:

- Mocenská elita - Mills, Ch, W. 1966. *Mocenská elita*. (Kap. XII. S. 324-354)

Referát:

rozšiřující četba:

Rush, M. 1992. *Politics and Society. An Introduction to Political Sociology*. London: Harvester Wheatsheaf. (s. 58-83).

Kornhauser, W.: „Power Elite“ or „Veto Groups“? In: Rose, P. 1967 (s. 633-646)

8. Týden. 13.4. Veřejná sféra a veřejnost

povinná četba:

- Habermas, J. „The Public Sphere“ in: Nash, K. ed. 2000. *Readings in Contemporary Political Sociology*. Oxford: Blackwell. pp. 288-294. + Habermas, J.: „Instituce veřejnosti“ in: Habermas, J. 2000. *Strukturální proměna veřejnosti*. Praha: Filosofia. s. 91-108.

Referát:

Co-referát:

- Habermas, J.: „Tendence k prolínání veřejné sféry a soukromé oblasti“ in: Habermas, J. 2000. *Strukturální proměna veřejnosti*. Praha: Filosofia (s. 231-244)

Referát:

Co-referát:

rozšiřující četba:

Ray, Larry: Civil Society and Public Sphere. In: Nash, K-Scott, A. 2001. *The Blackwell Companion to Political Sociology*. S. 219-239.

Referát:

9. Týden 20.4. Politická participace a pasivita

povinná četba:

- Rush, M. 1992. (s. 110-127)
- Politická pasivita - Banfield, E.: Poverty, Suspiciousness and Political Passivity: A Southern Italian Town. In: Nordlinger, E. 1970 (S. 155-164)

Referát:

Co-referát:

10. Týden. 27.4. Sociální hnutí a politizace sociální

povinná četba:

- Marada,R.“Chapadla státu a politizace zkušenosti“ in Marada,R. 2003 *Kultura protestu a politizace každodennosti*. Brno:CDK. s.55-72.

Referát:

Co-referát:

- Calhoun,C."New Social Movements" of the Early Nineteenth Century. in: Nash,K.ed.2000. *Readings in Contemporary Political Sociology*.Oxford:Blackwell.pp.129-154.

Referát:

Co-referát:

- Diani,Mario. „The Koncept of Social Movement.“ in: Nash,K.ed.2000. *Readings in Contemporary Political Sociology*.Oxford:Blackwell.pp.155-173

Referát:

Co-referát:

11. Týden. 4.5. Občanství a současná demokracie

povinná četba:

- Lipovetsky,G.1999.*Soumrak povinnosti: bezbolestná etika nových demokratických časů* (s.215-228) + Beck,Ulrich *Riziková společnost*. („Demokratizace jako proces zbavující politiku moci“,s.-312-324.)

Referát:

Co-referát:

pouze pro referát:

- Marada,R.“Politické občanství nových středních tříd“ in Marada,R. 2003 *Kultura protestu a politizace každodennosti*. Brno:CDK. s.172-194.

Referát:

Co-referát:

12. Týden. 11.5. Ideologie, politické hodnoty a politická kultura

povinná četba:

- Rush,M.: *Politics and Society. An Introduction to Political Sociology*. S.181-193.
- Arendt,H. „Ideologie a teror: nová forma vládnutí.“In Arendtová,H.1996. *Původ totalitarismu*. Praha:OIKOYMENH (s.621-645).

Referát:

Co-referát:

pouze pro referáty:

- Clifford Geertz: "Ideologie jako kulturní systém" in: Geertz,C.2000. *Interpretace kultur*. Praha: Sociologické nakladatelství (s.219-262).

Referát:

Co-referát:

13. týden. 18.5. Postmodernizace politiky

povinná četba:

- Beck,Ulrich *Riziková společnost*. (Kap VIII. „Stírání hranic politiky“,S.301-312, 356-372.)

Referát:

Co-referát:

- Keller,Jan.“Postmoderní politika“ In: Keller, J.2001.*Politika s ručením omezeným*. Praha:ELK (s.84-95)

Referát:

Co-referát:

pouze pro referáty:

- Pakulski,Jan.“Postmodernization“ In: Nash,K-Scott,A.2001.*The Bleckwell Companion to Political Sociology*. S.375-385.

Referát:

Co-referát:

Další rozšiřující četba:

- Zygmunt Bauman:A Sociological Theory of Postmodernity in: Nash,K.ed.2000:27-42
- Turner,Bryan:From Postindustrial Society to Postmodern Politics: the Political Sociology of Daniel Bell.in: Gibbins,J.ed.1989.Contemporary Political Culture. Politics in a Postmodern Age.

Základní povinná a referátová literatura kurzu

- Arendtová,H.1996. *Původ totalitarismu*. Praha:OIKOYMENH
- Bauman,Z. 1999.*Globalizace. Důsledky pro člověka*. Praha:Mladá fronta.
- Beck,Ulrich 2004. *Riziková společnost*. Praha:SLON.
- Foucault,M.2003.*Myšlení vnějšku*. Praha: Hermann a synové
- Geertz,C.2000. *Interpretace kultur*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Giddens,A.1998. *Důsledky modernity*.Praha:SLON.
- Habermas,J.2000. *Strukturální proměna veřejnosti*. Praha:Filosofia.
- Keller,J.2001. *Politika s ručením omezeným. Proměny moci na prahu 21.století*.Praha:Evropský literární klub.
- Lipovetsky,G.1999.*Soumrak povinnosti: bezbolestná etika nových demokratických časů*. Praha:Prostor.
- Manheim,K.1991.*Ideologie a utopie*. Bratislava: Archa.
- Marada,R. 2003 *Kultura protestu a politizace každodennosti*. Brno:CDK.
- Mills, Ch.W.1966. *Mocenská elita*. Praha: Mladá fronta.
- Nash,K.2000. *Contemporary Political Sociology*. Globalization, Politics and Power. Oxford: Blackwell.
- Nash,K.ed.2000. *Readings in Contemporary Political Sociology*.Oxford:Blackwell.
- Nash,K-Scott,A.2001.*The Bleckwell Companion to Political Sociology*. Oxford:Blackwell.
- Nordlinger,E, ed. 1970. *Politics and Society. Studies in Comparative Political Sociology*. Prentice-Hall, Inc.
- Riesman,D.1968. *Osamělý dav*. Praha:Mladá fronta.
- Rush,M.1992.*Politics and Society. An Introduction to Political Sociology*. London: Harvester Wheatsheaf.
- Weber,M.1997. *Autorita, etika a společnost*. Praha:Mladá fronta.

Další doporučená literatura:

- Aron, R.1993. *Demokracie a totalitarismus*. Atlantis: Brno.
- Balandier,G.2000. *Politická Antropologie*.Praha:Dauphin.
- Bell,D.2000. *The End of Ideology*. Cambridge: Harvard University Press.
- Braunghart,S.- Braunghart, M.eds.1990.*The Political Sociology of the State*. JAI Press Inc.
- Dahrendorf,R.,1991. *Uvahy o revoluci v Evropě*. Praha:Nakladatelství Evropského kulturního klubu.

- Dahrendorf,R.1991. Moderný sociálny konflikt. Bratislava: Archa,
- Dawson,R.-Prewitt.1969. Political Socialization. Little, Brown and Company,.
- Deutsch, K.1963.The Nerves of Government. New York:Free Press. (Nervy vlády,Praha 1971)
- Duverger,M.1978. The Study of Politics.Thomas Nelson and Sons Ltd..
- Eckstein,H.1992. Regarding Politics. University California Press,
- Effrat,A.ed.1972. Perspective in Political Sociology. New York:The Bobbs-Merril Comp.Inc.
- Gellner,A.1993.Národy a nacionalismus.Praha:Hříbal.
- Gellner,E.1997. Podmínky svobody. Občanská společnost a její rivalové.Brno:CDK.
- Gibbins,J.ed.1989.Contemporary Political Culture. Politics in a Postmodern Age. Sage.
- Giddens,A.1985. The Nation-State and Violence. Polity Press..
- Giddens,A.1987. Social Theory and Modern Sociology. Cambridge:Polity Press.
- Giddens,A.1995.Politics, Sociology and Social Theory. Blackwell Publishers, Polity Press
- Holý,L.2001.Malý český člověk a velký český národ. Praha:Sociologické nakladatelství.
- Lipset, M.S.1963. Political Man. The Social Bases of Politics. Anchor Books.
- Moore,B.Jr.1966. Social Origins of Dictatorship and Democracy.Lord and Peasant in the Making of the Modern World.Boston:Beacon Press.
- Možný,I. 1991.Proč tak snadno... Některé rodinné důvody sametové revoluce. Praha: Slon.
- Newman,D.1995. Sociology Exploring the Architecture of Every Day. Readings. London: Pine Forge Press.
- Pye,L.W.-Verba,S.1965. Political Culture and Political Development. Princeton: Princeton University Press.
- Rose, P.ed.1967.The Study of Society. New York:Random Haus.
- Smelser,N.ed. 1988.Handbook of Sociology. Sage.
- Svensson,P. 1993.Teorie demokracie. Brno:CDK.